

Nr. 96.

Brasovu,

7. Decembrie

1857.

Gazeta e de döe ori pe sepmanna.
adeca: Mercurea si Sambata, Föie a
sandu se va puté. — Pretiul lora
este pe 1 anu 10 f.; pe diumetate a-
5 f. m. c. inițialrul Monarchiei.

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Partea oficiosa.

OPDIN'ČIΩNEA

ministerială de către și învățătorii din 27. Octombrie 1857,
pentru Șapte, Baivodat și serbi și Bănat și Timișiană, Croa-
ciua și Scazonie,

prin care se regăsește cărea de directori de catihedri și de
învățători la școlile poporari catolice din Șapte, din Boi-
vodat și serbi și Bănat și Timișiană și din Croația și
Scazonie.

Fiindcă s'a oveseruată că, la apărarea de directori, de catihedri și de
învățători la școlile poporari învățători catolice de remane, Șapte, Croația,
Scazonie și Scazonie, precum și din Boivodat și serbi și Bănat și Ti-
mișiană, — și se procește să totă locul săptă sănătate
de principiu; de aceea ministerială de către și învățătorii, având să
vedere ceea ce școlelor elementare (Systema scholiarum elementarium) și ar-
ticolă VIII din concordat, astfel că este învățătorie dicționară,
dane kapi, de acțiune și mărită, să se procește să apărarea astoriferă de per-
sonale diperitorie și învățătorie sănătatea de la regăsește definitivă a tăzilor
trebilor școlelor poporari.

A. Despre școlile principale și despre școlile reale inferiore, v-
nite că acestea. (Şcolile elementare superioare.)

§ 1.

Direktorii școlelor principale de masteră adeții a celor patru, că capătă
către învățătorii institutii penteră formarea de învățători (Preparan-
dii) precum și directorii și învățătorii delă școlile reale inferioare din
ministerială de către și învățătorii.

§ 2.

Dikasterială de școală (governatorul de școală) despre școlile reale inferioare
din ministerială: ne directorii școlalești școlă de reali inferioare, precum și ne
școlă de reali inferioare de școlă de școlă de reali inferioare se voră
ministerială de către și învățătorii.

§ 3.

De directori se va denumi totă dezașă sănătatea de statulă prez-
decescă opătă reprezentante, care se va fi dictinția și prin capacitatea de învă-
țători, prin zelul săptă directori școlă de reali inferioare către
reducători, precum și ne școlă de reali inferioare de școlă de reali inferioare
din de döse clase și ne școlă de reali inferioare așteptă institutii școlă.

§ 4.

Capațitatea de a da învățătorii din reprezentanță școlă de aceste
principale și reali inferioare, unde există catihedri anume, se va constăta
de autoritatea diechesană, a diechesei și cărea kade școlă, prin sănătate
de concordat, și căreia sănătatea de diechesană, a diechesei, ne
diechesană ne care, ne temești sănătatea de concordat, — 'ă va afila mai
multe și ne de döse denumiri de învățători penteră totă postările de învă-
țători.

§ 5.

măsind totă deodată și nămenele celorlalți compeditori prekășă și
acetele esențiale. Deda propriea autoritate diechesană nu va fi permisă
a se avea, decât nu se va arăta într-o cumpărire de funcționalitate spu-
șială. Începătă, ne temești sporă deputații școlă de diechesană, apă de
lipsă a se face vro avatore dela alegeră direcțorii diechesană; atunci
nepeștește să se face vro condeleșere că aceasta, se va da reportă la mini-
steriu. Aceasta se va condeleșe că ordinarăiată, începătă la totă școlă
de diechesană de catihedri sănătă spătă preotă, ne care 'ă va fi recu-
noștește episcopată de căpătă.

De altămintea nu stă nămene de deținători de contrazicere că aceasta dic-
ționară, ca, catihedri școlă de diechesană de dikasterială politikă alături
de pără da și ordinarăiată școlă de diechesană de dikasterială politikă
care o capătă el dela aceasta penteră anumite postările.

§ 6.

Ka învățători de preparamzi (Formători de doamni) nu se voră
apă de către vărcăi de școlă, prezintă opătă mări, che voră fi provadă și
vercai ne de plină școlă de trebile școlă de diechesană de școlă
de diechesană.

§ 7.

Spree okuparea postărilor indicate școlă de școlă de școlă de școlă de
ministerială polițikă alături va emite totădeșna concordat.

Fiindcă școlă, și de către, va fi prospețtori penteră concordată
școlă, se permite că învățătorii dela școlă de principale să treacă că
învățători săi școlă de clasa superioară, prin școlă de reali inferioare
de aceeași clasa a școlă, de aceea postără vacante de învățători de școlă
de principale, se va face sănătatea școlă de reali inferioare școlă
de principale, se va indica școlă de concordat. Obiectele, penteră kapi se voră
fi căutăndă căndidat, sănătă atunci se voră indika eșpresă școlă de concordat
kăndă voră fi vacante stăncioane de învățători de școlă de reali inferioare.

Sănătatea adresate la dikasterială polițikă alături se voră instrui
ca cartea de boteză, că testimoșie decăpătă capacitatea de a învăță,
precum și că chele de apliție și de părtare, și se voră da la ins-
pecționare pretările școlare, căreia va fi sănătatea școlă de principale.

La diperitoria diechesană (Opdinariată episcopală) sănătă atunci se
voră da deadreptă cănăchiile de concordat, căndă reședință școlă de principale
de către de unu sange, debe sa se infiore. Sudori reci deva salu
ajunga pe fiecare candu vede ca diu cei pucini alesi, inca și mai
pucini potu ajunga la semnul, ce aru debui sălu ajunga fiecăruia după
ostenelile sale de pe acestu pamentu, — la linistea și pacea con-
scientei. — Anii cei de pre urma ne au sagetatu pana in sunetul
lunii, carii acum erau să aduca fructe intru bucuria parintilor, a fa-
miliei, a amicilor, a cunoscătorilor, a confratilor de unu aange și de
o sorte, debu plansi de acesti remasi fara mangaiere. Pentru dauna
cea mare, ce le casuna mutarea unuia său a celuilalt din ai sui la
cele eterne, cei remasi plangu cu lacrimi de sange, dătătore in dăra !!
La sirulu celu lunga in care cu mare tristare avem de a pune mai
multi junii repausati precum: fratii Caianu din Vulperu; Petru
Vulcanu (nepotul epului rep. și juristul abs.); Petru Moldo-

Partea Neoficiosa.

Viena 7. Decembrie 1857.

Ch. De trei ori am pusu peana diosu! — caci lacramile de
amicu, de cunoscutu si de confrate de o sorte nu 'ni au concesu sa
incepu numai de catu punerea pe arteia a unei sciri, de carea sus-
tului fiacarui, din o familia, a fiacarui amicu, cunoscutu, consolariu
si confrate de unu sange, debe sa se infiore. Sudori reci deva salu
ajunga pe fiecare candu vede ca diu cei pucini alesi, inca și mai
pucini potu ajunga la semnul, ce aru debui sălu ajunga fiecăruia după
ostenelile sale de pe acestu pamentu, — la linistea și pacea con-
scientei. — Anii cei de pre urma ne au sagetatu pana in sunetul
lunii, carii acum erau să aduca fructe intru bucuria parintilor, a fa-
miliei, a amicilor, a cunoscătorilor, a confratilor de unu aange și de
o sorte, debu plansi de acesti remasi fara mangaiere. Pentru dauna
cea mare, ce le casuna mutarea unuia său a celuilalt din ai sui la
cele eterne, cei remasi plangu cu lacrimi de sange, dătătore in dăra !!
La sirulu celu lunga in care cu mare tristare avem de a pune mai
multi junii repausati precum: fratii Caianu din Vulperu; Petru
Vulcanu (nepotul epului rep. și juristul abs.); Petru Moldo-

vanu jur. in alu 4 anu, Ioane Neagoe din Micasasa jur. abs. Titu fostu tehniciu, Mustatu jur. din Pesta; Ioane Noste fostu teol. aici, Dumitru Bratu fostu gimn., Nicol. Papu fostu profesorii, Misiciu, fostu doctorandu de drepturi si pote ai altii, — cu inima rupta debemus adaugemus si pe jenele acelu dela care multi asteptau multe, jenele celu din tain din ai nostrii dela facultatea juridica de aici, care cu tota lupta in privintia limbii academic, la esaminile de statu de acum doi ani nu s'a aprobat cu unanimitate, si fara observatii in privintia limbii, — jenele Moise Martiu alias Martinovici fostu jur. in alu 4 anu. —

Orcine la cunoscutu va fi in necesitatea de a suspina greu dupa o asia perdere. Cel mai petrus de durere va fi demnului lui frate Nicolau cunoscutulu barbatu zelosu, care si camesia siar si datu pentru fratrele suu.

Acestui dempreuna cu la parentii lui si la tota familiia Popenilor din Satulungu carea s'u multu sagetata in anii de pe urma nu le putemus da alta consolare, decat aceea ca obiectul sperantiei loru dupa stremutarea sa din valurile aceste ale vietiei — visorose — a lasatu in inimile tuturor confratilor, amicilor, cunoscutorilor si conscolarilor unu monument de dulce suvenire, unu idealu de moralitate de diliginta si de tote virtutile cele bune ale unui studinte.

Plangul cu totii dara nus i mai potu restitu ce au perdu. Profesorii lui carii erau de dati alu ave din antea ochilor, inca se voru patrunde de perderea unui auditoriu ca elu. —

Dui Nicolau Martinovici i multiemescu in numele repausatului, toti amicii, cunoscutorii si conscolarii pentru sacrificiele cele multe ce le a pusu pe oltariu familiei sale si prin aceasta pe a tuturor consangenilor. Ds'a ne va remane amicul si confratele nostru; ear' aceea ce a perdu prin dulcele suu frate i ceremu cu manile radicate dela celu fara de finit, ca sa ise recompenseze in fii sui.

Dicemus dupa datina strabunilor si a consangenilor nostrii de a casa: „Fia'i tierana usiura!“

Blasiu 10. Decembre 1857.

Cata ametiala de capu si cate intortocari pote produce unu jurnal, daca are corespondentu seu neprincipiu la lucru seu reutaciosu, o au adeverit „Magyar Futár“ din Clusiu in caus'a petrei celei calide din Ceriu la Rosia, unde se spune lucru cu nescari colore cu totul ridicule; lucrul acesta sta inse cu totulu altineutre si io mesimtu in interesulu adeverului indemnati, opinionea imprastiata dupa „Magyar Futár“ in modulu urmatoriu a o indrepta.

In dilele cele d'anteiu ale lui Noembre si au luatu preutulu neunitu din Ohaba cerculu Blasiului asternutulu de noptea in siura, unde nepotendu dormi catra mediulu noptei vede unu sulu de focu mare, carele se scobora cu trasnetu, detunari si vnu forte mare, si in urma vede ca in viile aprópe de satu au cadiutu ceva; deminetu iasa cu o multime de poporenii la facia locului, punte sa se sape, si afundu in pamentu afla o petra cam de 30 punti grea, cu facia negria in form'a animei ómenesti. Acesta petra metoreca se pote considera ca cea mai mare de feliulu seu si in contra identitatii nu pote si nici o indoiala. Petra in sine nu este asia mare, dar in alaturare cu alte petri de propria marime este specificie de 2—3 ori mai grea. Ómenii au voit sa duca petra, sa o asedie in bisericu, pentru ca pe sate nu se afla musee nici cabinete ci socotira, ca acolo se pote intrunu unghiu conserva mai bine, dar D. Pretoru alu cercului Blasiu afanduse nu de parte de Ohaba si audiudu de lucru au grabitul acolo in facia locului si au primitu petra la sine invatiendu pre ómeni, cumca astfelie de petra mai bine si mai cu mare folosu se pastreadia in cutare museu de catu in bisericu din Ohaba; si ómenii pricepandu validitatea argumentelor au incetatu dela propusulu loru; dar ca la aceasta ocasiune sa se fie intemplatu lucruri superstitiose dupa „M. Futár“ este numai scornitura reutaciosa.

G—e.

Dintre muntii Banatului in 27. Noembre 1857.

Din tote partile colonisate odata de romani vedemus ca esu in publicu multe descoperiri frumose despre progresele ce se au facintu in sinulu loru; numai romanii din partile: Oravita, Bogdianu si Rechitita jacu intr'o tacere profunda, ca cum nici ar exista pe lume. Ora ce va se insemeze acea tacere? Pote aicea nu suntu intelecti romani, au dora aicea in partile aceste nu propesescu romanii? — Inteleghint'a de aicea e de soiu magicu, ea nu cetește mai nimica, cu atatu mai pucinu acestea foi si totu si se tiene cu nasulu susu, ca cum ar si esitu din capu lui Joie. —

Inse lauda lui Dumnezeu ca din memorantele parti muntoase inca cresce o generatiune mai pasatore: avemus si noi acum tineri, cari prin indemnului D. Ioane Bercianu protopopu romanu cercetéze gimnasialu romanu: unulu in Beiusu, altulu facultatea teologica din Viena si altii scóolele mai inalte in Pesta, Temisiora si mai multi incepatori in Lugosiu scl. Dupa ce voru intra acesti tineri in carier'a sa publica, va lua lucrul si pela noi cu totulu alta facia mai coresponzatore secului. In scurtu mai multe.

A. B.

Cronica strainei

GERMANIA. Jypralval de Dresda aduce proiectul de legea despre flibertyul de la Flaviajtoriile de la scholile populare. Ca minimul de la flibertyul de la scholile populare mai mari (cu mai multe de 50 elevi) flibertyul de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi, i se va impartasi la ea cu 30 elevi pe an la 270 de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi, i se va achizitiona la 200 de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

Mainz. După ce la Mainz se organizează primul săptămână August 1857, Vîmer de la artelerie așa căzătărea magazinului săptămâna din vîroare kapitanului austriac Frieser și a lui de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi, i se va achizitiona la 200 de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

Rezistătorul morților poliției Magdeburgului săptămâna 24. Noaptei de 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

TURCHIA. Konstantinopolis, 2. Decembrie 1857. În primul an al regnului lui Iosif al II-lea, șanții săptămâna 24. De la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

Năboystul de la marina Montenegrului a devenit săptămâna 24. Așa de la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi. În primul an al regnului lui Iosif al II-lea, șanții săptămâna 24. De la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi. În primul an al regnului lui Iosif al II-lea, șanții săptămâna 24. De la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi. În primul an al regnului lui Iosif al II-lea, șanții săptămâna 24. De la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

Kyrilliac. În primul an al regnului lui Iosif al II-lea, șanții săptămâna 24. De la 18 iulie, din capișoare și în cîteva locuri din vîroare rezistență de infanterie, în cîteva locuri din vîroare rezistență de artileria și artileria de la flibertyul de la scholile populare mai mici cu catre 10 elevi.

